

Mededelingenblad van de Stichting Erfgoed Goirle
"De Vyer Heertganghen"

Verschijnt 3x per jaar

Secretariaat/redactie:

Adres: Nieuwe Rielseweg 41-43, 5051 PD Goirle

Email: secretariaat@heemkundekring-goirle.nl

Telefoon: 013 5348972

Einde Corona-crisis nog niet in zicht

Hoewel de maatregelen om de verspreiding van het Corona-virus tegen te gaan wat zijn versoepeld zijn nog niet alle heemactiviteiten weer op het oude niveau. We zijn wel weer geopend op donderdag- en zaterdagmorgen maar velen zijn nog terughoudend in het oppakken van hun werkzaamheden en activiteiten als lezingen en excursies zijn voorlopig nog niet aan de orde. Ook opening van ons museum op de eerste en derde zondag van de maand (april - oktober) is voorlopig nog niet mogelijk.

Hoewel het aantal bezoekers bij rondleidingen tot bijna nul is gedaald en ook de schoolklassen die in deze periode het heem bezoeken het moesten laten afweten hebben we nog wel aan een aantal groepen onderdak kunnen bieden omdat ze bijvoorbeeld niet in het CC Jan van Besouw terecht konden. Zo heeft de Tertulia-groep van juni tot augustus op de vrijdagochtend in de heemschuur haar bijeenkomsten kunnen houden en heeft vocaal ensemble Da Capo een aantal keer gerepeteerd op woensdagavonden in de heemschuur.

Toch trekken de Corona-beperkingen een zware wissel op ons sociale leven en we hopen van harte dat een tweede golf uitblijft en we binnenkort weer binnen 1,5 m met elkaar om kunnen gaan.

= Lezingen en Excursies =

De lezingen die voor de afgelopen periode reeds waren gepland hebben door de Corona-crisis geen doorgang kunnen vinden. Op dit moment is nog niet duidelijk wanneer het programma weer opgepakt kan worden, zeker nu het aantal besmettingen weer aan het toenemen is.

In april was een Excursie naar de LocHal in Tilburg gepland en in mei een excursie naar de kruidentuin van Abdij Postel in België. Beide activiteiten zijn gecancelled.

= Wandelingen Goolse Geheimen =

Iedere laatste zondag van de maand met uitzondering van december kunnen we weer genieten van een heerlijke wandeling die georganiseerd is vanuit de Goolse Geheimen. Kom meer te weten over de geheime plekken en bijzondere verhalen die Goirle rijk is.

De afgelopen periode zijn er wandelingen geweest door het centrum van Goirle, naar het oude zwembad van Goirle via natuurgebiedje de Vossereijten, de oude trambaan en de schuilkelder, naar Breehees en De Puij, naar de Regte Heide en de Grafheuvels en een wandeling door de bossen van Gorp en Rovers met als bijzondere plekken de fusillade plaats, waar in de WOII 5 onschuldige burgers zijn terechtgesteld, het Jachtslot met zijn mooie waranda, de geboorteplaats van Gregorius van Gorp, de Paradijsbrug en de Nieuwe Hoef, een prachtige authentieke tiendschuur.

Vanuit de Stichting Erfgoed Goirle zijn Jan van Eijck en Ton Smulders betrokken bij de organisatie van de wandelingen. Ook treden zij op als gids.

= Epidemieën =

Blijf in uw kot!

Column, Jan van Eijck

“Beste tweedeverblijvers”, zo begon de brief van de burgemeester van Koksijde (B) Marc Vanden Bussche, die wij op 2 april jl. digitaal ontvingen. Wij hebben een vakantiewoning aan de Belgische kust, vandaar. “*Begeef je niet naar je vakantiewoning, ook niet ‘s nachts, via sluipwegen of op slinkse wijze De stelregel is duidelijk, zegt de burgemeester: blijf in uw kot!*”.

België ging geheel op slot bij de Corona-pandemie; de grens werd letterlijk bewaakt. Nederland ging “intelligent” op slot. Maar ook in Nederland ging het rigoureuus: huisarrest, alle scholen dicht, de 1½meter ideologie, mondkapjes (die niets doen maar wel goed lopen...), geen familie toelaten aan het sterfbed, etc.

Zijn deze regels goed onderbouwd? Hebben we bijvoorbeeld iets uit de geschiedenis geleerd, vooral uit de Brabantse geschiedenis? Ik vrees van niet. En toch is daaruit zoveel te leren. Want we doen net of het de eerste keer is dat we worden overvallen door een epidemie. Heemkundigen weten beter!

Wij kunnen heel wat leren van de pestepidemieën die vanaf de 14e eeuw West-Europa teisterden. Tot aan 1669 toe werden onze dorpen en steden telkens op slot gezet met een huisarrest en quarantaine van zes weken. De pest kostte vaak 10 à 25% doden en doofde vanzelf weer uit... Maar bijna om de 15 jaar kwam de pest terug in de 16e en 17e eeuw, omdat we nog niet konden vaccineren. Toen de Aziatische cholera opstak in de 19e eeuw zorgde de 3e aanval in 1866-1867 dat het Bels Lijntje niet officieel geopend kon worden op 1 oktober 1867: massabijskomsten - ook kermissen - waren toen nog verboden. Ook de pokken keerden vaak terug, ondanks de koepokvaccinatie die al vanaf 1792 bekend was. Desondanks kende bijvoorbeeld Goirle bij de epidemie van 1871-1872 elf doden.

Tja, en de Spaanse griep van 1918, die in essentie sterk lijkt op de Corona-pandemie, die raakte Noord-Brabant gelukkig maar “licht”, maar wel met ca. 2000 doden van adolescente leeftijd vaak. Maar we konden er niet veel van leren, zo snel verdween hij weer, en voorgoed!

Ik fris uw korte geheugen ook even op: in 2007 velde de Q-koorts in Noordoost Brabant tenminste 100 doden en minister Klink zat te slapen. In 2009 hebben we 1 miljoen Brabanders ingeënt tegen de Mexicaanse Griep, die achteraf bleek mee te vallen.

Met de bestrijding van de Corona-epidemie van 2020 blijken wij maar matig te willen leren van vroeger. De quarantaineregels duren nu mááanden, de meeste strenge regels zijn op drijfzand gebaseerd en vele regels zijn inhumain (verbod tot bezoek, regels rondom uitvaarten).

Ik vrees dat het verloop van een epidemie is: een epidemie dooft met strenge regels in 3 maanden; zonder strenge regels duurt het een kwartaal. [U kent toch ook de stelregel: een verkoudheid of gewone influenza duurt zonder medicijnen 7 dagen, en met penicilline 1 week....].

Huidige Carona-sterftcijfers (20 april) : Nederland 3800, België 5900. Ja burgemeester, ik blijf wel op mijn kot, maar dan wel graag in Nederland! Dat lijkt me intelligenter. Nou jij, dan ik...

Jan A.M. van Eijck (Alphen en Riel, 1950). Hij was 35 jaar GGD-arts in Tilburg, is heemkundige in Goirle en conservator van Museum De Dorpsdokter in Hilvarenbeek.

= Viaducten in Tilburg worden vernoemd naar omgekomen militairen =

Op dinsdag 16 juni worden twee viaducten in gemeente Tilburg vernoemd naar omgekomen militairen. De brug Heukelomseweg in Berkel-Enschot gaat de naam dragen van Eerste-luitenant Tom Krist en **de brug Abcoven** de naam van Korporaal **Kevin van de Rijdt**.

Dit jaar is het 75 jaar geleden dat Nederland werd bevrijd van de Duitse bezetter. Dit feit wordt met verschillende activiteiten herdacht en gevierd. Op initiatief van de Stichting Coördinatie 75 jaar Vrijheid heeft het ministerie van Defensie en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat samen met het Veteranen Platform een plan ontwikkeld om bruggen en viaducten in Nederland te vernoemen naar de militairen die tijdens hun inzet voor vredesmissies, vanaf de VN-missie in Korea zijn omgekomen. Ook de militairen en

inwoners van gemeente Tilburg, Tom Krist en Kevin van de Rijdt, kwamen niet thuis van een missie in Afghanistan.

Kevin wordt geboren op 22 maart 1983 in Venray en studeert in Tilburg. Hij gaat in dienst bij de Koninklijke Landmacht en wordt opgeleid tot commando. Voor de vervulling van zijn dienstverband wordt Kevin naar Afghanistan uitgezonden, in het kader van de Nederlandse deelname aan de *International Security Assistance Force* (ISAF). Deze internationale missie is in eerste instantie opgezet om de Afghaanse bevolking te ondersteunen in de wederopbouw van hun door oorlog geteisterde land.

In de ochtend van 6 september 2009 is Kevin met een kleine patrouille in de Helmand-vallei voor een geheime missie, middenin door de Taliban gecontroleerd gebied. Daar lopen ze in Deh Rawod, nabij Tarin Kowt, plots in een hinderlaag. Kevin, als scherpschutter in de eerste linie, wordt dodelijk getroffen. Met gevaar voor eigen leven wordt zijn lichaam door zijn kameraden vervolgens uit de gevechtszone gehaald en binnengebracht in Kamp Holland. Hij wordt terug naar huis gevlogen en gecremeerd. Conform zijn laatste wens worden zijn assen verstrooid in de Noordzee aan het strand bij Domburg.

Kevin is 26 jaar geworden. Hij is de eerste Nederlandse commando die is gesneuveld sinds de Indonesische onafhankelijkheidsstrijd.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: Drs. A.A.H. (Tom) de Bok, Commodore bd, Projectleider namens het Veteranen Platform, telefoonnummer 06 – 28 18 36 11 of e-mailadres voorzitter@onzeluchtmacht.nl

= Heemberichtjes =

De Koerier nr 85, juni 2020

Klik hier om [De Koerier nr 85 \(juni 2020\)](#), het kwartaalblad van de stichting Brabants Heem te bekijken. U wordt doorverbonden met een pagina op onze site en kunt daar het pdf-bestand openen.

Onderhoud van het Heemerf (vacatures)

Doordat een aantal leden die tot nu toe het heemerf op orde hielden langzaam de vergevorderde pensioenleeftijd heeft bereikt, hebben pionier planten hun kans gegrepen en van een aangeharkt heemerf een groene vlakte gemaakt waar biodiversiteit wellicht zijn vingers bij zou aflikken maar wat niet helemaal strookt met het idee van een goed onderhouden boerenerf. Gelukkig hebben we René Zebregs, met als specialiteit het kort houden van het gras, die al zag gebeuren dat het hele erf een grasvlakte zou worden en dat was niet de bedoeling. Hij nam de hak ter hand en ging het onkruid te lijf en motiveerde ook anderen de handen uit de mouwen te steken. Riet Raassing en Henny van Gool, die samen de

bloemenperken tot grote bloei brengen, namen ook een hak ter hand en gedrieën hebben ze de klus geklaard (zie foto). Maar er zijn meer handen nodig!

Voor de normale onderhoudswerkzaamheden van het heemerf, zoals het vrijhouden van de paden, het schoonhouden van de bestrating, het snoeien van bomen en struiken, het verwijderen van bladafval uit de dakgoten etc. kunnen we nog wel wat extra handen gebruiken. Lijkt het u wat om onze onderhoudsgroep te versterken, loop dan een keer binnen op een donderdag- of zaterdagochtend (dan zijn heemvrijwilligers op allerlei gebied aan het werk) en kunnen we bekijken welke activiteiten u het meest aanspreken.

Heemtuin

Doordat onze eerste tuinvrouw (Els Amelsfoort) ernstig ziek is geweest door het Corona-virus is het onderhoud van de tuin dit jaar wat later op gang gekomen. Jan Beenen, die ook participeert in het onderhoud

van de tuin, heeft het voortouw genomen en het onderhoud weer in gang gezet. Hij heeft ook een voorstel ingediend om een groter gedeelte van de tuin in te richten als moestuin en het bestuur heeft daarmee ingestemd. De tuin krijgt nu een deel eetbare planten, keukenkruiden, medicinale planten en planten met andere toepassingen zoals de winning van kleurstoffen. Voor de verdeling van de verschillende planten over de tuin moet ook nog een plan gemaakt. Sommigen planten verspreiden zich heel gemakkelijk terwijl andere zelfs met heel veel zorg en aandacht maar moeilijk zijn te handhaven.

Insectenhotel

Je hebt denkers en doeners en mensen die iets bedenken en het ook nog doen. Tot die laatste categorie behoort zeker onze bouw- en onderhoudsman Martin Backx. Om de biodiversiteit van het insectenleven op het Heem te vergroten heeft hij een hotel ontworpen waarin vele soorten insecten hun eitjes kunnen leggen en zo voor nageslacht kunnen zorgen. Het hotel zal binnenkort een plaats krijgen in de heemtuin.

Brabant Cloud

Zoals u al in een eerdere nieuwsbrief hebt kunnen lezen, zijn we op dit moment bezig om onze digitale archieven over te zetten naar het collectiebeheersysteem Memorix Maior van Erfgoed Brabant. De gegevensbestanden die nu nog op onze eigen computers staan worden binnenkort opgeslagen en bewaard in de Brabant Cloud. Het invoeren van nieuwe gegevens gebeurt vanaf dat moment online en kan op elke computer met een internetverbinding gedaan worden, ook thuis. Via de Brabant Cloud zijn de collecties straks op onze eigen website te raadplegen. Het bibliotheekbestand, het bestand met de museumcollectie en het bidprentjesbestand zijn nu overgezet; ook de migratie van het documentenbestand en het tijdschriftenbestand heeft inmiddels plaatsgevonden en beide bestanden worden nu gecontroleerd op fouten die enerzijds bij de overzetting zijn ontstaan en anderzijds te maken hebben met fouten in het oorspronkelijke bestand. Het foto-bestand zal als laatste overgezet worden maar hiervoor is nog het een en ander aan voorbereidend werk te doen.

= Nieuwe titels bibliotheek =

In de afgelopen periode (april – augustus) konden we de volgende titels aan de bibliotheek toevoegen:

- De Kempische Boerderij. Dick Dijs en Jan van Lenteren. Boekbinderij Delcourt, Hilversum 1982
- Rijke oogst op schrale grond. Redactie Ch.C.M. Mooij. Waanders Uitgevers, Zwolle, 1991
- Een eigentijdse kijk op Martien Coppens. Fotowedstrijd Brabants Dagblad, 2010
- Adriaan van Campen. Karel van Campen en Frank van Gils. Grafisch Buro Goirle, 2012
- Watermolens in Noord-Brabant. Wim van Heugten. Uitgeverij Matrijs, Utrecht 2020

= Schenkingen =

In de afgelopen periode (april - augustus 2020) kregen we weer verschillende schenkingen. We noemen hier:

- Familiepapieren van de families Brock, de Brouwer en Donkers (J. Brock).
- KNOV schildje van opening Hovel in 1980 (J. Brock).
- Diverse huishoud en landbouw voorwerpen (Fam. Schellekens).
- Antieke hanglamp en tuinbank (J. Brock).
- Diverse papieren en verzetshedenkingskruis, uitgereikt aan Tiest van Gorp (F. van Gorp).

= Agenda =

Door de beperkingen maatregelen in verband met Corona zijn er nog geen heemactiviteiten gepland voor het najaar.